

זין דה'קרווקר: נהו אנוריקאי?

לוואי ויכולתי להכיר את הרגשות והמחשבות המפעמים בוודאי בלבבו של אנגלי נאור ועולים על דעתו כשהוא מציג לראשונה את כף-רגלו על יבשת זו. ודאי שמח הוא עד מאד על כי זכה לראות בגילוייה וביישובה של הארץ הנאנה הזאת; בהכרח ודאי יחוש מידה של גאווה לאומית בהשקיפו על שרשרת המושבות המפארת את החופים האלה הנרחבים. כשהוא אומר לנפשו, זהו פועל-ידם של בני-ארצי, שכאשר התלבטו בריב-כיתות, ונתיסרו בכל מיני פגעים ומחסורים, והם דרוכי-מנוחה וקצרי-רוח, מצאו להם מקלט כאן. הם הביאו עמהם את הגניוס הלאומי שלהם, אשר לו בעיקר הם חבים תודה על מידת החירות שהם נהנים ממנה, ועל הרכוש אשר להם. כאן הוא רואה את החריצות של ארץ-הולדתו, בבואה לידי גילוי בצורה חדשה, ובמפעלותיהם רואה הוא את עוברי כל האומנויות, המדעים והתושיה העולים כפורחים באירופה. כאן יחזה ערים נאות, כפרים חשובים, שדות נרחבים, ארץ עצומה המלאה בתים מהוגנים, דרכים טובות, בוסתנים, כרי-דשא, וגשרים, מקום שלפני מאה שנה היה הכל פרא, מיוער ובלתי-מעובד!

איזו שרשרת של מחשבות נעימות מעלה ודאי החזיון הנאה הזה! הרי זה מראה שוודאי יסב לאורח הטוב הנאה נאמנה ביותר. הקושי מתבטא בדרך ההתבוננות על יריעה כה רחבה. הוא מגיע ליבשת חדשה; לנגד עיניו מופיעה חברה חדשה השונה ממה שראה עד כה. שלא כבאירופה, אין היא מורכבת בעלי-אחוות גדולות שהכל בידם ועדר של חסרי-כל. אין כאן כל משפחות אציליות, חברות-מלוכה, מלכים, בישופים, שלטון-כנסיה, אין כוח סמוי המעניק למעטים כוח גלוי מאד; אין חרשתנים גדולים המעבידים אלפים, אין סילסולים מופלגים של מותרות. המרחק בין העשירים לעניים אינו גדול ככל שהיגו באירופה.

להוציא ערים אחדות, הרי כולנו עובדי האדמה, מגובה-סקוטיה ועד מערב-פלורידה. עם של חקלאים אנחנו, פזורים על-פני טריטוריה עצומה, מתקשרים זה אל זה באמצעות דרכים טובות ונהרות הנוחים לשיט, מאוחדים במוסרות-המשי של מימשל מתון, וכולנו מכבדים את החוקים בלי להתירא מפני כוחם לפי שחוקי-צדק הם כולם. בכולנו מפעמת רוח החריצות, שאין עליה לא אזיקים ולא סייגים, שהרי כל אדם עובד לעצמו. אם יסע האיש במחוזותינו הכפריים יראה לא את הטיירה העוינת, ואת בית-האחוזה היהיר, כנגד הפקתה העלובה הבנויה חימר, מקום שם אדם ובהמה מסייעים להחם זה את זה ודרים בבזון, עשן ושפלות. אחדות נעימה של כשרון-מעשה מהוגן מופיעה בכל משפנותינו. הפחות בבתיה-העץ שלנו הוא מעון יבש ונוח. עורך-דין או סוחר הם התארים הנאים ביותר שיכולות ערינו להעניק; התואר חקלאי הוא הכינוי היחיד ליושבי-הכפר בארצנו. ודאי יעבור זמן-מה עד שיוכל להשלים

בנפשו עם המילון שלנו, שכוחו דל במלים של רוממות ובשמות של כבוד. שם, ביום-ראשון אחד, יראה קהילה של חקלאים מכופדים וגשיהם, לבושים כולם מטוה-בית נקי, רכובים על סוסים נאים, או נוסעים בעגלותיהם הצנועות... שם הוא רואה כוהן-דת פשוט כצאן-מרעיתו, חקלאי שאיננו מעלה פימה על יגיעם של אחרים. אין לנו נסיכים שבשבילם אנו עמלים, רעבים ושותתים דם: אנו החברה המושלמת ביותר הקיימת עתה בעולם. כאן אדם הוא בן-חורין כראוי לו; והשוויון הנעים הזה גם אינו בן-חלוף כמו רבים זולתו. דורות רבים יעברו ולא יראו את חופי האגמים הגדולים שלנו ממולאים אומות של פנים-הארץ, כשם שלא יראו את גבולותיה הנעלמים של אמריקה הצפונית מיושבים עד גמירה. מי יודע עד היכן היא מתמשכת? מי יודע מה-רבים המיליונים שאותם תפרנס ותכיל? כי רגל איש אירופי לא עברה עדיין את מחצית היקפה של היבשה האדירה הזאת!

משאלתו הבאה של הנוסע תהיה לדעת מאיין באו כל האנשים האלה? הריהם תערובת של אנגלים, סקוטים, אירים, צרפתים, הולנדים, גרמנים ושוודים. מערב-רב זה קם אותו גזע הקרוי עתה אמריקאים. אכן, את גלילות המזרח יש להוציא מן הכלל, הואיל והללו הם יוצאי-חלציהם של אנגלים בלי שום תערובת. שמעתי רבים מצטערים על שאין גם הם מעורבים יותר: אשר לי, לא בעל-משאלות אני; ולדעתי, טוב הדבר הרבה יותר כפי שקרה. הם תופסים מקום בולט ביותר בתמונה הזאת הגדולה והמגוונת; להם גם חלק רב בחזיון הנעים המתגלה בשלושה-עשר הגלילות האלה. ידוע לי כי מן האופנה הוא להרהר אחר מידותיהם; אבל אני מכבדם בעבור מה שעשו; בעבור הדייקנות והחכמה שבהן יישבו את שטחיהם; בעבור נועם-הליכותיהם; בעבור אהבת-הספר אשר גילו מפבר; בעבור בית-המדרש העתיק שלהם, שהוא ראשון בחצי-הכדור הזה; בעבור חריצותם, אשר בעיני, שאיני אלא חקלאי, היא אמת-המידה לכל דבר. מעולם לא היה עם, במקום כמקומם, שבהיות לו קרקע כפויט-טובה כל-כך עשו יותר מזה בפרק-זמן כה קצר. וכי סבורים אתם כי היסודות המונארכיים, השליטים יותר בממשלות אחרות, טיהרו אותן מכל רבב ומום? ספרי-ההיסטוריה מעידים את ההיפך.

במקלט האמריקאי הגדול הזה נפגשו יחד ענייה של אירופה בדרך זו או אחרת, ובעקב סיבות שונות; לשם מה ישאלו איש את רעהו בני איוו ארץ הם? אבי, שני-שלישים מהם לא היתה להם מולדת כלל. וכי יכול אומלל נע-גונד, העובד ומתענה ברעב, שחייו תמונה בלתי-פוסקת של צרה קמאירה או עניות מגוולת; וכי יכול אותו אדם לומר על אנגליה או על איוו ממלכה אחרת שהיא מולדתו? מולדת שלא היה לה לחם בשבילו, ששדותיה לא הניבו לו יבול, שלא ידע אלא את זעפם של העשירים, את חומרתם של החוקים, עם משפטים וענשים; שלא היה ברשותו אפילו שעל אחד משטחו הנרחב של כוכב-לכת זה? לא! בכוח דחיפתם של מניעים שונים ומשונים, באו הלום. הכל היה נוטה לחדש את הווייתם; חוקים חדשים, אורח-חיים חדש, משטר חברתי חדש; כאן היו לאנשים: באירופה משולים היו כולם לצמחים שאין-בהם-חפץ, הזקוקים לרקבובית של צמחיה ולמטרות-גשם

מתיים; הם לחשו לחש-ומחסור, רעב ומלחמה קצרו בהם מיד; אך עתה, בכוח ההשתלה למקום אחר, הרי, בדומה לכל יתר הצמחים, הכו שורש ופרחו! לשעבר לא נמנו בשום רשימת אזרחים של מולדתם, להוציא את רשימות העניים; כאן יכירם מקומם כאזרחים. באיזה כוח נעלם התחוללה התמורה המפתיעה הזאת? בכוח החוקים ובכוח חריצותם. החוקים, החוקים מסבירי-הפנים, מגוננים עליהם בהגיעם, מטביעים בהם את סמל האימוץ; הם מקבלים שכר בעין יפה בעד יגיעם; בשכר המצטבר הזה הם רוכשים להם קרקעות; הקרקעות הללו מעניקות להם את התואר של בני-חורין; ולתואר הזה מתלווה כל טובת-הנאה שיכולים בני-אדם להצטרך לה בכלל. זו הפעולה הגדולה שמחוללים החוקים שלנו בכל יום ויום. מאיין באים החוקים האלה? מן הממשלה שלנו. מניין הממשלה? היא שאובה מן הגניוס המקורי של העם ורצונו העז, שאושרו ואומצו על-ידי הממשלה. זו השרשרת הגדולה המחברת אותנו כולנו, זו התמונה המוצגת לראנה בכל גליל, להוציא את גובה-סקוטיה. שם עשה הכתר את הכל; אם שלא היו אנשים בעלי גאונות או שלא טיפלו בו ביותר: התוצאה היא שאותו גליל אכן יישובו דליל ביותר; כוחו של הכתר, בצירוף עם היתושים, מנע את הבריות מהתישב שם. אף-על-פי-כן פרחו פעם כמה מחלקיו של אותו גליל, והיה בו ציבור של אנשים נוחים-לבריות. אבל באשמתם של כמה מנהיגים הוגלו כולם. טעותו המדינית הגדולה ביותר של הכתר באמריקה היתה להרחיק אנשים מארץ שלא היתה זקוקה אלא לאנשים!

מה זיקה יכול מהגר אירופי עני לחוש כלפי ארץ שבה לא היה לו ולא-כלום? ידיעת הלשון, אהבתם של כמה קרובי-משפחה עניים כמותו, אלה היו העבותים היחידים שקשרו אותו: עכשיו ארצו היא זו הנותנת לו אדמה, לחם, הגנה ומעמד. מהו אפוא האמריקאי, אדם חדש זה? הוא אירופי או יוצא-חלציו של אירופי; מכאן אותו עירוב-דמים מוזר, שכמותו לא תמצאו בשום ארץ אחרת. יכול הייתי להצביע לפניכם על משפחה שאבי-אביה היה אנגלי, שרעייתו היתה הולנדית, שבנו לקח לו אשה צרפתייה, ואשר ארבעת בניה יש להם עתה ארבע נשים בנות אומות שונות. אמריקאי הוא זה הנוטש את כל המשפטים-הקדומים והגימוסים העתיקים שלו ומקבל חדשים מדרך-החיים החדשה אשר אימץ לו, מן הממשלה החדשה שהוא מציית לה, ומן הדרגה החדשה שהוא מחויק בה. הוא נעשה אמריקאי בהתקבלו אל חיקה הרחב של ה-Alma Mater הגדולה שלנו. כאן יחידים בני כל אומה ולשון מותכים להיותם גזע חדש של בני-אדם, שגיעותיו וזרעו לעתיד-לבוא יחוללו שינויים גדולים בעולם ביום מן הימים. האמריקאים הם עוליה-הרגל המערביים הנושאים עמם את השפע הגדול של אומגיויות, מדעים, מרץ וחריצות, שתחילתם הרבה קודם-לכן במזרח; הם ישלימו את המעגל הגדול. פעם היו האמריקאים פזורים על-פני כל אירופה; כאן הם מתלכדים באחת ממערכות האוכלוסיה הנאות ביותר שהופיעו מעולם, ואשר מעתה ולהבא יטבע בה חותם של ייחוד מכוח האקלימים השונים בהם שוכנים. לכן חייב האמריקאי לאהוב את הארץ הזאת הרבה יותר מאשר את הארץ בה נולדו הוא או אבות-אבותיו. כאן

שכר הריצותו תואם את מהלך עמלו; ועמלו מיוסד על בסיס הטבע, הוא חשבון-התועלת; כלום יוכל להצטרך לפיתוי חזק מזה? נשים וילדים, שלפנים אך לשווא ביקשו ממנו פרוסת לחם, עתה, שמנים ועליוזים, בשמחה יסייעו לאביהם לברא אותם שדות העתידים להניב יבולי-ברכה להאכיל ולהלביש את כולם; בלי אשר ידרש אף חלק מהם על-ידי גסיך עריץ, אב-מגור עשיר, או אדון תקיף... האמריקאי הוא אדם חדש, הפועל על-פי עקרונות חדשים; לכן עליו להחזיק ברעיונות חדשים, ולהגות דעות חדשות. מבטלה-מאונס, תלות-משועבדים, עניות ועמל-סרק עבר אל יגיעות מסוג שונה מאד, ששכרן פרנסה בשפע—הנה זהו אמריקאי.